

TISZÁNTÚL

POLITIKAI NAPILAP.

Megjelenik mindennap, a hétfői és a szombatnapok kivételével.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Apaczai-utca 3. sz.

A szerkesztőség kéziratok visszajuttatására vagy megőrzésére nem vállalozik.

Előfizetések és hirdetések a kiadóhivatalhoz intézendők.

Előfizetési árak: 4 k.

Előfizetési árak:
A kiadóhivatalban átvevő:
Egész évre 6 frt — kr.
Negyedévre 1 50 »
Helyben na. noz. átvétel:
Egész évre 8 frt — kr.
Negyedévre 2 frt — kr.
Vütelekre postán szállítva:
Egész évre 10 frt — kr.
Negyedévre 2 50 »

NAGYVÁRAD jan. 21.

Mit lehetne még konzerválni?

A kormány lapjai ismételtén foglalkoznak a konzervatív párt alakulásának eshetőségével és kérdésével. Ugy látszik félnek tőle.

Egy hete sincs még, hogy a »Nemzet«, látva Apponyi és Ugron pártjának passivitását, elkeseredett a parlamenti helyzet ferdesége miatt és mint a kibontakozás egyedüli útját jelölte meg az új pártalakulást, a konzervatív párt létesítését. Egészséges parlamenti viszonyokat — írta a kormány félhivatalosa — e nélkül nem képzelhetünk.

Erdély miniszter már régebben, Perczel pedig tegnap elismerte egy magyar konzervatív párt alakulásának jogosultságát, szükségességét és hasznát, — bizonyára tekintettel arra, hogy a kormány-pártban is vannak konzervatív elemek és talán még inkább arra, hogy mostanában Bécs felől is ilyen szellő fujdogál, azért is szünetel most a radikális irány folytatása.

De már a némileg függetlenebb (vagy mondjuk inkább kevésbé befolyásolt) kormánypárti közlönyök másféle hírokat pengenek.

A »Pesti Hírlap« tegnap nem palástolható ijedséggel adott hirt tegnap arról, hogy ezek a konzervatív elemek, melyeket ő nyolcz kategóriába sorol, mostanában gyakrabban érintkeznek egymással és értesülése szerint elérkezettnek látják az időt régi tervük megvalósítására. Ma már erősebben megy neki ennek az állítólagos

tervnek. »Suttogó mozgalom, elfojtott sziszegő harag, a régi pánszlávok csörgése és az egész ósdi requisitum megmozdulása« az, amit ő hall. De nem fél már annyira tőle, mert »az első világos sugár (Perczel beszéde) megmutatta, hogy csak a sötétségnek van hangja s az ürnek zaja.« (Ugyebár szép és meglepő következetességgel kiszinezett hasonlat?)

Mindazáltal erősen megtámadja — Sancho Pauza módjára — »a sötétségnek e hangját és az ürnek e zaját.« Elnevezi politikai tébolynak, az összezsugorodás, a gyávaság és a megsemmisülés politikájának. — az agráriusokat pedig megteszi a konzervatív politika gonosz czinkosának.

És mint a végén kisül, mindez a sok szörnyű titulus csak azért illeti az általuk agrárnak tartott konzervatív politikát, mert ez konzerválni akarja — horrendum dictu — még az egyházi és hitbizományi birtokokat is.

A kormány német félhivatalosa a »Pester Lloyd« elképzelhetetlennek tartja a konzervatív politikát. Mit kellene, vagy mit lehetne ebben az országban konzerválni? — kérdi a Pester Lloyd.

Nem írja ugyan ki, de a sorok között ki lehet olvasni, hogy első sorban kellene konzerválni — a börze fenyegetett privilegiumait és a hűsös fazekakat a liberális párt, főleg pedig a Tisza-klikk számára. Viczinálisokat, bankigazgatóságokat, hatalmas, befolyást és busás jövedelmet a liberális klikkeknek — ezeket akarja konzerválni a liberalizmus.

Az első ezredév alkotásaiból bizony édes-keveset konzervált a liberális rendszer. Az alkotmánynak már csak látszata

van meg. A parlament csak érdekköröket képvisel, de nem a népet. Erőszakot, cselet, pénzt, befolyást, egyszóval mindent felhasználnak az alkotmányos jogok szabad gyakorlatának megakadályozására. A rendi alkotmány idejében két millió polgárnak volt választó joga, ma egy millióra sem megy azok száma.

A magyar földet annyira konzerválták, hogy ma már valósággal zálogba van téve. A kincstár birtokait annyira konzerválták, hogy ma már csak itt-ott van belőle.

Ez az általános pusztítási dűh, melyben a liberalizmus három évtized óta szenvedett, még Szent István alkotmányának alapját, a vallást sem kimélte.

Nem régiben lebontották a kúria régi épületét s annak minden ékességénél szebb márványba vésett feliratát: »Institia est regnorum fundamentum,« — az igazságosság az országok alapja, — az egyetemre vitték. Ott majd tanulhatják a jogászok a magyar jog történetében, hogy a régi magyar, puritán jellemű bírácoknak ez volt vezérelvük. A liberalizmus ezt sem akarta konzerválni.

Sajnos, nincs tudomásunk róla, hogy — a néppárttól eltekintve — nagyobb mozgalom lenne konzervatív párt alakítására. De ha megalakul és uralomra jut valaha bizony annak a konzervatív pártnak inkább restaurálnia és újjá alkotnia kell, mint konzerválnia, mert a liberális uralom nem hagyott sok konzerválni valót. Mi is kérdezhetjük a »Pester Lloyd«-dal: mit kellene vagy lehetne még ebben az országban konzerválni?!

A „TISZANTÚL“ TÁRCZÁJA.

Miért nem házasodott meg?

— Némethől: K. G. —

Vigan ütöttük a »hadd jöjjön« már t. i. Sándor bátyám Gyuri bácsi a szomszéd meg én. Házassági dolgokról folyt a beszéd, mikor egyszer az öreg pénzt bezsebeltem s örömmre megakasztotta a játékot valami. Gyuri bácsi kedélyesen így szólt az öreg urhoz: »hogy is lehet az pajtás, hogy te nem házasodtál?« Mint sebzett tigris ugrott fel az öreg lecsapta »a bibliát« s ott hagyott a faképnél bennünket. — Ez ugyan itt hagyott mint sz. Pál az oláhokat, — szólt a szomszéd nagyott bámulva — De ugyan miért? — Elmondom, én szóltam — de ne adja tovább Gyuri bátyám! Az öreg kurucz ember s ha más kérdezte volna tőle ugyanezt, keresztül ment volna rajta.

Az öreg 48-ban katona volt, meglehetősen vagyon állott rendelkezésére. A fegyverletétel után hamarosan kivándorolt. Berlinbe ment, hol álnéven a város széle felé »egy kis kunyhót« vett magának, palotának is beillett volna. Sokáig tartózkodott ott, míg egy kudarcza haza nem kergette. 40—45 éves lehetett s bizony alaposan elhízott. Dolga nem volt, multságba, társaságba nem járt, pláne télen ki nem tette volna a lábát az utcára. Házvezetőnöt fogadott s azzal éldegéltek ketten a nagy házban. Hasa volt főgondja, mire is költött volna? A többek

közt az is megesett vele, hogy egy nem valami gazdag pék lányába szeretett s annyira vitte, hogy jegyesek lettek. Télen történt a dolog. Egyik nap éppen asztalhoz ült, hogy a »mindenható« kielégítse: csengettek. Várakozott. Jött a gazdasszony, nagy levelet hozott. Rajta teljes czimre: Vértess Sándor urnak stb. Mi lehet ez? Ki küldte? Sem pecsét, sem posta bélyeg; kibontja, olvassa, ijedtében az asztalt felfordította. A levél a következő volt: — Uram? tudomásunkra jutott, hogy ön az orosz kormány szolgálatában áll, titkainkat, lakásainkat megtudta, azért tehát rövid idő alatt meg kell halnia. A nihilista szövetkezet.

— Azt sem tudom mi az a nihilista! Szörnyűség! gyilkosok! kiabált le s fel szaladgálva szobájában. Mig ő mint egy bolond méregette az ebédlőt, újra csengetés hallatszott. Borzasztó! már jönnek is! Ki van ott Vinklerné? ugy-e jönnek.

— De kik? Csak egy előkelő orosz úr jött, hogy . . .

— Hogy engem meg öljön!

— Dehogy, a kiadó szobákat akarja megnezni!

— Lehetetlen! Borzasztó! Haramiák! ordított s kirohant, szaladt a konyhába, hol nagy üres lisztes láda állott, melynek födelén meglehetősen nagy rácsos lyuk volt. A keresztes deszkák ki voltak szedve, könnyen befért s várta a következőket. Úgy 5—6 perc múlva magas elegáns úr lépett be s mindent figyelmesen megnézett. Sándor bácsi fogai vaczog-

tak! Nem is lett volna semmi baj, ha csendesen marad, de mikor kifelé akart menni, látni akarta az eleven nihilistát s a mint fejét felemelte, belevágta a rács szegletébe úgy, hogy felordított fájdalmában. Ott valami állat van? ugy-e? szólt az orosz visszafordulva s közeledett a ládához. Ezt látva a gazda felugrott s eltorzult arczal ordította: »Vissza! Ki adta a jogot önnek, hogy az én csendes házamba, tolakodhassék? Egy lépést sem tovább!« De uram én az orosz követség egyik hivatalnok vagyok, lakást keresek!

— Nem igaz! Engem keres, hogy meggyilkoljon, megkaptam levelüket! Takarodjék, mert itt van nálam öt font dinamit s a légbe röpitem!

— Jó asszony, miért nem mondta, hogy itt örült lakik? — szólt az úr az ijedt asszonyhoz s eltávozott.

Mikor látta, hogy az úr elment, kiugrott a ládából, be a szobájába. Kabátot vett. Sált tekergetett a nyakára s usgý ki az utcára. Az asszonynak csak annyit mondott: »Itthon nem vagyok biztonságban, a menyaszonnyomhoz megyek! Az utcán mindenütt a fal mellett ment folyton forgolódva várva, hol rontanak rá a nihilisták, vizsgálva nem szalad e utána valaki. A gazdasszony pedig sóhajtozva nézett utána: Szegény gazdám! mi lesz velem?

A második vagy harmadik utcába lakott Körmenyi úr, a pék. Lotti leánya egyik barátjánál varrogatott, az esteli jelmezbálba készültek. Barátnéja, Margit kozák ruhát varrt,

A csabai kegyuraság ügy.

Békés-Csabáról azt sürgönyzik nekünk, hogy a községi képviselet nem fogadja el a patronatust, hanem küldöttséget meneszt a királyhoz.

Ezen hirt, ha egészen helyesen felfogva — közli a képviselőtestületi határozatot, — azon magánvéleményünk nyilvánításával közöljük, hogy egyáltalán nem tartjuk «lehetetlennek», hogy ő csász. és apost. kir. Felseje nem is fogja fogadni az ő legfelsőbb azon döntése ellen kérvényező küldöttséget, melyet a törvényes eljárásnak a legapróbb részletekig legszigorubb megtartása után hozott hosszú tárgyalások után.

Másik megjegyzésünk az, hogy úgy tudjuk, B.-Csaba képviselőtestülete a regále váltásban való részesülése ellen annak idején nem határozta el a kérvényezést, habár azt véljük, hogy az ugynevezett közbirtokosság ezt nem bánta volna.

Ezt a sajtószertű, sőt mondhatni logikátlanak mutatkozó eljárást tán kellő commentárokkal meg is lehetne világítani, ha egy minden illetékes tényező közreműködésével a legszigorubb törvényes formák között, legfelsőbb fokban véglegesen eldöntött kérdésnél ez nem volna fölösleges; mert hisz a kegyurasági kérdésnek legfelsőbb döntése után, immár a békés-csabai plébánia szabályszerűen és törvényesen betölthető lesz, akárminő álláspontot foglal el és követ Békés-Csaba nagyközség képviselőtestülete.

Mandátum-reparáció.

A mult választás vezetését a szolnok-dobokai fufang birtokosa intézte. E miatt támadt az a kis «fasé» a miniszterelnök és Perczel belügyminiszter között. És e miatt szaporodtak fel a képviselőház asztalán is a választások ellen benyújtott petíciók.

Mikor Bánffy észrevette, hogy ezen panaszos kérvények szokatlan mennyiségben kezdenek beérkezni, nagy leleményre és élelmességre valló ésszel kifundálta, hogy miként lehetne a botrányt ellensúlyozni. Beállott ő is, a vérengző farkas, a rövidséget szenvedő bárányok közé

panaszosnak. Ráfogta a maga bűnét az ellenzékre.

Ilyenformán készültek el sorban az ellenzéki mandátumok ellen megrendelt petíciók. Apponyi, Tibád, Városey Gyula, Hoek, stb. meghurczoltatik csak azért, hogy parirozva legyen a sok választási visszaélés.

Most megint mandátum reparációban utaznak ott a Lloyd-klubban.

Tegnap járt a halasi liberális párt küldöttsége Bánffy-nál instrukcióit kérve arra nézve, hogy lehessen Kolosváry Kiss István halasi mandátumába bele kapaszkodni. Mert hát el talált náluk hasalni egy érdemes mameluk, Perczel Béni.

Már ez magában bosszuért kiált fel a haragos! És micsoda rettentő atrocitások történtek.

Deczember 31-ike helyett január elsejére tették a választást, a városi óvoda helyiségeig való eljutásra nem rendeltek ki fogatokat a szavazóknak stb. stb.

Érdekes, hogy (csak Csaczát idézzük) a kormányparti jelölt érdekében ugyanezeket a visszaéléseket szabad volt elkövetni, most meg aláírásokat gyűtenek ellene.

Nagyon naív fogás már az ilyen! Mindenki átlát rajtuk. Messziről büzlük már az ilyen m ü p e t i c z i ó - n a k a s z a g a .

Vagy azt hiszi Bánffy, hogy:

Quod licet Jovi, non licet bovi?

A honvédségi létszám fölemelése.

A honvédelmi miniszter a honvédelmi alapszolgálati idejének két évre való törvényszerű kiterjesztése folytán több rendbeli szervezeti újítást és intézkedést léptetett életbe. Mint a M. E. című könyvatos ujság írja, elrendelte, hogy a jövőben nagyobb szerű fegyvergyakorlatok tartsanak a tisztikar és a legénység kiképzésére. A honvédelmi alapszolgálati hadiállományához képest századonként 27 fővel fölemel. Hogy a fölemelt számú állományt elhelyezhesse kaszárnyákban, intézkedett, hogy az eddigi kaszárnyákat kibővítsék s tárgyalásokat folytat az egyes hatóságokkal, hogy új kaszárnyákat építsen.

Perczel Dezső kiengesztelése.

A Halason megbukott Perczel Béni — mint jelentik — Lukács László a b r u d b á n y a i kerületében lépteti felhivatalosaa a szabadelvű párt. Kivüle állítólag Dr. Ebergényi Sándor főispáni titkárt is emlegetik jelöltül, aki ott nagyon népszerű. Valószínű, hogy az ellenzék is fellépett valakit.

Eszerint a rokonszenves ifju Lukács György jelölése a magasabb szempontok, a belügyminiszter kibékítése miatt hajótörést szenvedett.

A magyar állam bécsi palotái.

Alapos tatarozáson fognak keresztülmenni ez idén és a legközelebbi évek során. Ez a renováció kiterjed az épületek külsejére, homlokzatára is, lehetővé fogja ennél fogva tenni annak a régi kétélejtű sasos czimernek az eltávolítását is, amely annyi gravaminális fölszólalásnak volt már tárgya a képviselőházban. Az egyik palotának ama részében, mely a magyar delegáció számára van föntartva, már meg is kezdtek az átalakításokat, nevezetesen bevezetik a delegáció tanácskozási helyiségeibe a villamos világítást, ami sürgössé tett különösen az a körülmény, hogy a légszuszvezetéki csövek igen rossz állapotban voltak s azoknak folytonos igazítása sok költséggel, veszéllyel és légszusz-pazarlással járt. Általában véve a magyar állam két bécsi palotája a hosszú időközön át rosszul alkalmazott takarékosság folytán annyira fogyatékos állapotba jutott, hogy immár halaszthatatlanná vált a pénzektől a tetőzetig terjedő gyökeres helyreállítás, amely előreláthatólag jelentékeny összeget fog igénybe venni.

ORSZÁGGYÜLÉS.

A képviselőház ülése.

Budapest, január 21.

Elnök: Láng Lajos.

Jegyzők: Molnár Antal, Lehótzky Vilmos, Lázár Árpád.

A kormány részéről jelen vannak: Bánffy, Lukács, Darányi, Perczel.

A képviselőház a költségvetési vitában a *kisebbségi tárczákat* tárgyalta kisebb elnökkel és kisebb eladóval: az elnök ma Láng Lajos, az eladó Pap Géza.

míg ő csak közönséges dominót. Margit kinézve az utcára fivérét Ivánt látta meg, éppen ide tartott. Lotti feltette a szakált, sipkát stb alig volt rá ideje mikor a jóképű szerény külsejű fiatal ember belépett. Lotti katonásan köszöntötte: No hogy tetszem magának ebben az öltözetben? Iván csak vállat vonogatta, de a szeme azt felelte így is. Majd az estélyről kezdtek beszélgetni s kérték Ivánt, hogy kísérelje el őket, Vértés úgy sem jönne el. «Mindenesetre volt a felelet, nagyon megtisztelő lesz rám nézve! Míg így foly a társalgás s Iván mint született orosz utasításokat adott a kozák ruhához, nagy robaj hallatszott. — Ez Vértés biztosan; szólt Lotti — hamar! rejtjük el a ruhákat! Iván is elhúzódott a szomszéd szobába. Alig volt idejük, mert Sándor bátyám belökte az ajtót. «Jeszus! Mária!» Sikoltottak a lányok; maga az Vértés? Csak ugyan ő volt, de sál nélkül, kalap nélkül. Szeme szája, keze, lába! szóval tetőtől talpig csupa csiriz, pép vagy micsoda! A hova csak lépett, mindenütt ott hagyta nyomát, csak egy ömlött róla. Majd megállott: Drága Lottim! a dagasztó teknőbe estem. Na még csak ez hiányzott. A két leány egymásnak dőlt, úgy hahotázott. Hát aztán így mert bejönni? A szobában mindent tönkre tesz! Ah édes Lottim belátom! Bocssáson meg, nem mehetek ki, üldöznek! Szemeit szerte-szét jártatta, mintha keresne valamit. A lányokból újra kitört a nevetés. Mikor pedig előbbre akart menni, Lotti elébe állt: nem engedem tovább! «De bocssáson! le nem mehetek, hogy a legények kigunyoljanak, itt a mellékszobában átöltözöm! Hogy is ne? hogy ott is

tönkre tegyen mindent! De édes Lottim! Ön nem tudja! nem érti, földönfutóvá lettem, ezer bocsánat érte, bánt, hogy így kellett megjelennem, de nem mehetek sehová, itt kell maradnom! Nézze! — Ezzel átadta a levelet, melyet Lotti hangosan olvasott fel. — Na szép, szólt azután, Ön orosz kém! sok mindent tud nekem mindezekről egy szót sem szólt — Esküszöm, nem igaz, ami ott van! — Ezalatt Margit egy nagy ruhát hozott s arra állították, míg elmondja, hogy esett a teknőbe.

— Amint idejöttem, atyjához akartam menni, hogy tőle engedélyt kérjek, hogy itt maradassak. A mint a műhely ajtajához értem, hallottam, hogy az egyik legény így szólt a másikhoz: Az orosz fent van! No majd meglásd, az még kiüti Vértést a nyeregből! Lotti elveresedett s ránézett Margitra. Erre borzadva fordultam meg s a sötét folyosón a hátam megett levő teknőbe estem, alig tudtam kiszabadulni. Tehát itt a muszka, megakartam nézni! Kutatni akart, ismét a kis szoba ajtaja felé tartott, Lotti huzta vissza, az ajtó egyszerre csak kinyílt s ott állott Iván teljes kozák öltözetben. Sándor bátyám az első pillanatban sem holt, sem eleven nem volt, szemét, száját tátva bámult a kozákra, majd felordítva rohant ki, szaladt egyenesen haza. — Persze lett nagy nevetés. Ez ugyan nem jön vissza soha! Iván is eltávozott, a lányok pedig feltakarítva a szobát, a ruha befejezéséhez fogtak.

* * *

Este 9-kor 3 alak hagyta el a pék házat. Ismerjük őket. Lotti, Margit, Iván. Margit csak

ugyan kozák kapitány volt. A szerencsétlen Sándor bácsi pedig minden félelme mellett haza ment, újra átöltözött s most egy kapu alatt meghúzódva nézte a járókat. A mint Lottit meglátta, mert még nem tették fel az álarcot, majdnem kővé dermedt: — vajjon hova mehetnek? — Utánuk ment, kocsiba szállott. Ő is! utánuk! A kocsit egy nagy ház előtt állott meg. Sándor bátyám kocsija később érkezett meg. Az ajtóban így szólt Margit: — Az a kocsit folyton nyomunkban volt, aligha nem Vértés ült benne, mindig ki-ki-nézett az ablakon. — Ugyanekkor szállott le az öreg a kocsiról. Kifizette s az ajtó felé tartott, ezek besurrantak. Mint fentebb mondtam, az öreg nem járt sehova s így most sem tudta a szokást. Bement a pénztárnokhoz s miután a belépőt kifizette, jelmez ruhát kért. — De kérem a nélkül is be lehet menni! az csak a hölgyekre kötelező itt különben sem lehet ruhát kapni, legfeljebb fent van egy pár öltözet melyekbe fogadott embereket bujtatnak a közönség mulattatására, ha csak azt nem akarja...? — Na azt nem! De legyen szives mondja meg, nincs-e itt a közelben ruhakölcsönző? — De igen ott a szomszéd utcában! — volt a válasz. Itt egy gyerek majd elvezeti uraságot! — A gyerkőc egy krajczárért szivesen ment volna vele, akár a világ végére is.

A boltos éppen zárni akart. — Mivel szolgálhatok? — Ajánlották az ön boltját. — Nem hagyta itt senki a botját?! (Nagyot hallott.) — Ki beszél itt botról? — Ej semmi botot — Enni hozott? — Hozott a guta! — Buta ön vagy siket? Ön tehát fizet? — Fizet a menykő!

A királyi udvartartás tételével, melyet Pap Géza megokolás nélkül ajánlott elfogadásra, **Meszlényi** Lajos szól, követelte az önálló magyar udvartartást, a mire már azért is szükség van, hogy a nemzetiségek panaszai-
kal ne Bécsbe, hanem Budára vándoroljanak. A tételt elfogadja, de határozati javaslatot nyújt be: utasítsa a képviselőház a kormányt az önálló magyar udvartartás létesítésére.

Molnár János: Pártja a néppárt megsza-
vazta volna a költségvetést, ha tegnap a kor-
mányelnök föl nem veti a bizalmi kérdést. A
néppárt nem tehetett egyebet, minthogy kivon-
ult a szavazás elől. A részletekre nézve is
attól teszi függővé szavazatát, fentartja-e a
miniszterelnök a bizalmi kérdést. Kérde tehát
fentartja-e ezt a miniszterelnök? (Várokozik
egy darabig. Halljuk!) Minthogy a miniszterel-
nök ur nem felel (Nagy derűtség a jobbolda-
lon.) ő szavazatát majd további nyilatkozatai-
hoz formálja. A miniszterelnök a minap az ő
vádjait ördöglátásnak nevezte. Hát igen, ők
mindennap látják az ördögöt magukkal szem-
ben. látják sziszegő nyelvét, böködő szarvait,
lólábát. A miniszterelnök szemére hánytá neki,
hogy beszéde csupa citációiból áll. Ez dicsé-
ret, mert azt bizonyítja, hogy beszéde csupa
igazságból áll. (Derűtség a jobboldalon.) A
miniszterelnök is citált, Madáchból citált és
abból ő is idézi ma a néppártra ezt a sort:
Küzdve küzdj és bizva bizzál.

— Ez is citáció: én mondtam a fő-
rendházban! kiáltotta didalmanosan Bánffy báró.

— Nagy szellemek találkoznak, gunyolód-
tott a baloldal.

Molnár: A néppárt is küzd és bizik. Esz-
közei azonban nem olyanok, mint a kormány-
párté. Ha bebizonyítják, hogy a néppárt párt-
kasszájából csak egy krajczárt is költött
választási czélokra, ő szívesen átlép a tulsó
oldalra.

— Ide ne jöjjön! kiabált nevetve a jobb-
oldal.

— A czethal nemesak Jónásokat nyel el,
hanem a tengerbe vetett üres flakát is. Egy
üres flakóval pedig talán fölérek. (Derűtség.)
Azt elismeri, hogy a néppárt izgat: izgatott,
izgat és fog is izgatni, valamint Demosztenezs,
Cicero, Széchenyi és Deák is izgattak eszméik
érdekében. De ő az izgatás alatt nem ért lázi-
tást. Kérde a miniszterelnököt, mi uton jutott
Blaskovich leveléhez? Talán a postán feltörik
a leveleket? Visszautasítja a hazaárulás vád-
ját. Ő egyszer énekelt a szobájában. (Derűtség.)
Valahányszor az ária egyik hangja elröppent
ajkairól, a lámpa tulipán alakú, üvegkorongján

rezonált az. A kormány szónokai is így kere-
sik azokat a hangokat, melyek a közvélemény
hurjain megcsendülnek s ilyen az a vád, hogy
a néppárt a nemzetiségekkel paktál és haza-
fiatlan, sőt hazaáruló (Ugy van! jobbról.) Ezt a
borzalmas vádat visszautasítja, de megcáfolja
azt is, hogy a **panszláv kerületekben mindenütt
kormánypártit választottak.** (Tetszés a nép-
párton.) Arra válaszol, hogy Komlóssyt a mi-
nap a többség megtapsolta, fölolvass egy be-
szédből néhány passzust, mely hallatlan módon
megtámadja a zsidókat. **Ezt a beszédet a most
megtapsolt Komlóssy Ferencz dr. mondotta
1887-ben a bécsi keresztény-szociális egyesít-
letben.** (Zajos tetszés a néppárton.) A királyi
udvartartás tételét elfogadja, de kijelenti, hogy
ezzel a miniszterelnöknek nem akar bizalmat
szavazni.

Eötvös Károly Molnárnak ez utóbbi kije-
lentésével polemizált és e közben azt mondta
a **bécsi udvari tisztviselőkről, hogy csavargók.**
Láng elnök ezért rendreutasította.

— Azért mégis csak azok, a minek az
imént mondtam! — felelt Eötvös a legnagyobb
flegmával.

Láng elnök másodszer is rendreutasította
Eötvöst, a ki végül indítványt terjeszt elő, hogy
az udvartartásról szóló világos törvényeket
haladéktalanul hajtsák végre. (Helyeslés a szél-
söbalon.)

Madarász József csatlakozik Meszlényi és
Eötvös javaslatához.

Bánffy Dezső báró Molnárnak felelve azt
mondja, hogy ő tegnap a néppárti visszaélések-
ről konkrét adatokat sorolt föl.

Zaj a néppárton: Honnan szedte?

Bánffy: Neki az illető vidékekről számta-
lan adatot küldenek **névtelen levélben.** (Zaj.)
Blaskovics levelét így küldték neki. Biztosítja
Molnárt, hogy a levéltitkot nem sértette meg.

Ő a magyar udvartartás kérdését a külön
udvari marsal kinevezésével (Zaj a szélsőbalon:
Mi az? Egy benne van a közjogban?) elintéztet-
nek tartja és kéri a tétel elfogadását.

A Ház (a szélsőballal egyetemben) elfo-
gadta a királyi udvartartás tételét. Meszlényi
és Eötvös javaslatát leszavazták.

Az országgyűlés tételénél felszólt **Asbóth**
János és a miniszterelnök tegnapi beszédével
polemizált.

Wlassics miniszterrel, aki a néppárt el-
mulásáról annyit beszél, azt mondja a szónok,
hogy most maga fog elmúlni, amit az is bizo-
nyít, hogy 2—3 nap óta különös szimptomák
észlelhetők rajta.

A tételt változatlanul elfogadták.

A közügyi kiadások tételénél

Endrey Gyula a függetlenségi Kossuth-párt
nevében tiltakozik a közügyi kiadások ellen,
melyet sohase fognak megszavazni. Pártja a
függetlenségért küzd csüggedetlenül s minden
erejükkal a közügy ellen foglalnak állást.
Nem fogadja el a tételt.

Várossy Gyula: Soha a függetlenségről le
nem mondanak s meg nem szavazza a köz-
ügyi kiadásokat. Szégyelve hallotta Verner be-
szédjét, hogy mondjanak le álomképeikről. Hát
Nagy Lajos és Mátyás kora, midőn ez ország
nagy és független volt, álomképek? Restelni
való az ilyen beszéd s szomoru példaadás az
ifjuságnak. Aki ilyet állít, annak kötelessége
volna bocsánatot kérni, hogy tévedett. Kinek
szívét nem dobogtatja meg s ki ne volna büszke
arra az időre, midőn Bécsből Mátyás paran-
csolt?

Ami a közügyi kiadásokat illeti, kérde
abban a dicső pár évben, 48—49-ben, vajjon
közügyért hullott-e hőseink vére? Nem! És
épen azért a közös kiadásokat meg nem sza-
vazza. (Helyeslés a szélsőbalon.)

Lukács miniszter röviden reflektál a fel-
hozottakra s a többség a tételt megszavazza.

A Bach-korszak **nyugdíjak** tételénél

Kubik Béla szólalt fel s szemére lobbantja
a miniszterelnöknek, hogy akkor, mikor az el-
lenzék folyton azt követeli, hogy konkrét ada-
tokkal nevezze meg azokat a visszaéléseket,
melyeket az ellenzék elkövetett, — akkor a
miniszterelnök az elnök háta mögé buvik s ál-
talános vádakkal áll elő.

A 48- és 67 közt működött osztrák beam-
terek nyugdíját meg nem szavazza meg.

A többség megszavazza.

A nyugdíjtételeknél

Brázay Kálmán szólalt fel s kikérel a nyug-
díjazások rendszere ellen, melyeknél a politika
a döntő mozzanat. Nyugdíjba küldenek munka-
képes embereket, amivel növekedik az ország
terhei. Nem szavazza meg a tételt.

Polónyi Géza: Tiltakozik az ellen, hogy
nyugdíjba helyezzenek olyanokat, akik még
munkaképesek. A képviselőház maholnap csupa
rokkantakból fog állani, még egy ilyen válas-
tás és Magyarországon nem lesz más, mint
duplafizetésű nyugdíjas képviselő. Kéri a mi-
nisztert, nevezze meg azokat, kik nyugdíjak él-
vezetében ülnek itt. Azt hiszi, sokak szívében
visszhangra talál az ő felszólalása, mert meg-
unta már a közvélemény, hogy a közönség bő-
rére dupla fizetések adassanak.

Lukács miniszter: Fejtegeti a nyugdíjtör-

s mérgesen rázta a fejét. Nem látok itt a mit
én kívánok. Uram! itt nincsenek eladó divánok!
— Marrha! Ad—jon ne—kem egy do—mi—
nót!!! — Ordította fülébe türelmét veszve.
Na most már értem! De elvitték mind. Talán
még is van egy török ruha. — Ide vele intett
a kezével az öreg. — Fel lehet itt öl—töz—ni?
— Költözni? majd csak márciusban! Miért?
— Ostoba! Öl—töz—ni! —Ja ugy? Ott a má-
sik szobában! Meg is történt hamarjában, na de
hogy nézett ki az a kövér ember, mint egy
hordó. Visszatér a mulatóhelyre. Alig lépett be
a nagy terembe vagy három alak körülfogta s
elpholták azt kiabálva, hogy a borukat meg-
itta.

Segítségért kezdett kiabálni, mire ott hagy-
ták, persze körül volt véve a bámulóktól.

Innen alig tudott kiszabadulni az udvarra,
hol egy nagy fa alatt levő padra ült s álarc-
zatot levettette, hogy izzadságát letörölje. A
szomszéd ut mellett is volt lóca, de a mi fő
az ő Lottija hangját hallotta. Arra fordul, hát
látja, hogy a Lottinak ugyancsak csapja a le-
vet Iván. Hallgatózott.

— Remélhetek? Mindennap várom a
levelet, melyben tudatják, hogy örökségem át-
vehetem — szólta Iván. — Remélhet — volt
a válasz ugy sem mennék ahhoz a vén majom-
hoz! — Borzasztó!! sóhajtott fel az öreg —
borzasztó! engem vén majomnak nevez! ez
hát a hűség? Na várj. — Felállott s berohant
ismét a nagy terembe itt is ott is hol vastag,
hol vékony hangon egyszerre többen is olvas-
ták a felírást: — Vértés Sándor a muszka
kém itt van. — Visszagondolva a levélre rög-

tön összekötetésbe hozta a kettőt; megijedt,
hogy rögtön elfogják, megölik, rohant tehát az
utezára. De ez még semmi! Azt gondolta, hogy
üldözik, neki iramodott s éppen az ellenkező
irányban futott be az utczába, mint a hol a
ruhakölcsönző volt. Megállott valahára s mi-
után látta, hogy senki sem futott utána, keresni
kezdte a boltot. Meg is állott egy ház előtt, ha-
sonlított is arra, a mint emlékezett, a bolt
is olyanformák voltak; biztosan ez lesz. Neki
ment az ajtónak s döngetni kezdte. Semmi
nesz! Rugdosta, keze lába járt torka szakadtá-
ból kiabált: — Nyissák ki, nyissák ki! Az eme-
letek itt is ott is nyitlak az ablakok. — Ki az?
szól az egyik. — ruhámat akarom visszavál-
tani! szólta hátrább lépve. — Berugott a török!
szólt egy másik hang. — Hé atyafi tovább egy
házzal, nem lakik ott senki!

— Tegye bolonddá az öreg apját, hiszen
csak látom, hogy ez a ruhakölcsönző! — Tej-
csarnok az — volt a felelet. De ő nem hallga-
tott senkire, újra nekiment az ajtónak, újra
döngetni kezdte s ordított: — Nyisd ki hé! A
publikum az ablakokban nőttön nőtt.

— Bolond kend vagy részeg? Ott ugyan
verheti az ajtót, az asszony nem ott lakik!
— Nem keresek én semmiféle asszonyt, önök-
nek ment el az eszük, hogy a becsületes em-
bert részegnek nézik! — Alig mondta ki: zsupsz!
nagy kanta víz ömlött a nyakába. — Bakter!
Konstábler! Hajdu! ordította. Gyilkosok!
Ej menjünk el, kergessük el innen mithábor-
gat bennünket? Hallat zott csakugyan, hogy
csukják az ablakokat. Mit tehetett újra mást,
mint menekülőre fogta a dolgot s csakhamar

a harmadik utcában találta magát. Minden
csendes volt. Csak legalább egy kocsi jönne.
Várt, de hiába. Nemsokára az őrárat léptei
hallatszottak. — Most mit tegyek? Elfognak,
bekísérnek s oda a becsületesem. Hova mene-
küjek? — Mig így tételődött háta megett
nyitlott egy ajtó, ideje sem volt, hogy hátra
forduljon, megfognak s bedobták valahozá s ki-
vülről rázárták az ajtót. Nehány perc múlva
jött magához; hol van? — Ez ugyan jó fogás
lesz. Hallatszott kívülről. — Ezt elcsipik s mi
megmenekülünk, ha! ha! ha! — Aztán léptek
hallatszottak egyre csendesebben végre a saját
lélegzésén kívül mit sem hallott. Nagy nehezen
tudott feltápáskodni, kutatni kezdett. Már mi-
kor a szoba levegőjével először érintkezett,
észrevette, hogy valami fűszeres bolt féle lehet,
hova belökték. Gyufát gyertyát nagy bukdácsol-
ás után talált, majd körülnézve fent alakot lá-
tott. De bizony fájni kezdett. A víz fagyott ru-
háján. Sebah! Elővett egy konyakos üveget, le-
törte a nyakát s felhajtotta a tartalmát. Most
már munkához kellett fognia, a helyzetet át-
látta, menekülnie kellett, hogy betörőnek ne
tartsák. Felkapaszkodott az ablakra, honnan
gyengén világított folyosóra látott. Nem sok
gondolkozás után kiugrott. Zuhant mint a zsák.
E pillanatban csengetés hallatszott. A folyosó
végén kinyitott egy ajtó s egy cselédeány gyer-
tyával az ajtó felé tartott. A lépcsőház jó me-
nedék volt az öregnek. Mikor látta, hogy a
cseléd elhaladt, hogy az ajtóját maga megett
nyitva hagyta ő bizony bement így gondolkoz-
va: Itt bizonyosan becsületes jó emberek lesz-
nek, majd csak megkönyörülnek rajtam, ha

vény szabályait. Hogy valaki nyugdíjba mehesen, ahhoz nem épen az szükséges, hogy rokkant legyen. Lehet beteges, vagy esetleg a szeme oly bajban szenved, mely nem teszi alkalmassá az illető hivatali munka végzésére. Azt az állítást, hogy a nyugdíjazásoknál a politikának befolyása volna, mint gyanúsítást visszautasítja. A nyugdíjasoknak jegyzéke pedig minden évben kiadatik s azt annak idején be is fogja mutatni.

Most a horvát kiadásokra került a sor. A Ház többsége a tételt elfogadta.

Sima Ferencz a csongrádi visszaélések miatt interpellálja a belügyminisztert.

Asbóth János a resincai és aninai bányászok érdekében interpellációt intéz Lukács Lászlóhoz. Kérdést tesz aziránt, kit terhel a felelősség az áldozatokért. Gondoskodtak-e ezeknek özvegyeiről és árváiról?

Einök az ülést bezárja.

Hirlapírók estélye.

— A farsang szenzációja. —

A farsang bűbajos panorámája lesz az az estély, melyet február 24-én rendeznek a »Vidéki hirlapírók szövetsége« javára a nagyváradai újságírók. Igazán csak ilyen humánus és nemes cél érdekében lehet olyan változatos és magas niveau álló műsort összeállítani, a milyennel mi akarunk kedveskedni a nagyváradai közönségnek némi viszontszolgálatképpen azért a lelkes támogatásért, a melyben a mi ügyünket részesíti és a közügyekért folytatott buzgó munkálkodásunkat ezzel elismeri.

Mert örvendetesen tapasztaljuk, nap nap után a közönség áldozatkészségét, mely különben most a szövetség érdekében minden vidéki városban megnyilatkozik. Nagy számmal jelentkeznek a pártoló tagok és szépen folynak be az adakozások Láng Józsefhez, a szövetség helyi bizottságának pénztárosához, aki a pénzadományokat, a tagsági díjakat kezeli. Most már erős a hitünk, hogy a február 24-ikére tervezett estély erkölcsi sikere megfelel az anyagi sikernek és hogy Nagyvárad sem marad hátra a vidéki városok; által a szövetség érdekében most megindított nemes versenyben.

Am mindez cifra beszédnél szebben szól

elbeszéltem, mint kerültem ide. Ruhát is kölcsönöznek, majd csak haza találok.

Kényelmes nagy szobában találta magát s a legközelebbi karosszékbe ült.

A furcsa véletlen itt is eliene játszott. A mint az előszoba ajtaja nyílt, kellemes csengő női hang ütötte meg fülét: »Julis menj elől lámpáddal.« Ugyanekkor férfi hang szólalt meg: »Hozd csak ide a lámpát? Miesoda irás ez? : Vértes Sándor az orosz kém itt van!« Mikor a bolt ablakából leugrott, esett le a hátáról a papír. E szavakra mintha kigyó csipte volna meg, felugrott s egy kis ajtón beszaladt, mint ő gondolta, kiszalad s talán elmenekülhet. Kis hálószoba, jobban mondva fülke volt. Mit tegyen? Az ajtót már nem tudta bezárni, mert a tulsó szobában hallották volna a nyikorgást. Így tehát nem volt mit tennie, másrészt meg a konyak is huzta lefele, ledől a megvetett ágyra s szépségesen elaludt.

Ezalatt a külső szobában a városi tanácsos, neje és ennek fivére theázgattak, családi dolgokról beszélgetve. — Az urak még füstölni fognak ugy-e? Jó éjt! — szólt a hölgy s távozni akart. Soh' se menjen — szólt fivére — nem szivarozunk; az idő későre jár, fáradt is vagyok, én bizony mindjárt lefekszem.

»Hol fogsz aludni?« »Ott a kis szobában szólt a nő az ajtó felé mutatva, melyen Sándor bátya tünt el. A fiatalember felkelt, odament, kinyitotta azt ajtót, hogy megnéze, rendbe tette-e a cseléd? Nagy horkolás hallatszott. — De kérlek, itt már alszik valaki! — Lehetetlen! — De csak tessék megnézni! — Bemennek nagy ijedelemmel, elővigyázattal,

maga az estély programja, melyet alantabb közlünk.

A hirlapírók szövetségének helyi bizottsága tegnap tartotta meg értekezletét Lovassy Andor elnöke mellett, a melyen jelen voltak: Láng József pénztáros, Fehér Dezső, dr. Adorján Armin, dr. Bodor Károly, Sarkadi Ignác, dr. Dési Géza, Halász Lajos, Kerényi Miklós, Bárdos Imre, Nagy Endre, és Vidosits Gyula.

Mint hogy a sürgős intézkedések újabb munkaerőket igényelnek most első sorban megválasztották a szövetség alelnökéül Fehér Dezsőt, titkáru pedig Halász Lajost.

Fehér Dezső tett ezután jelentést a tervezett estély előkészületeiről. Örömmel vették tudomásul, hogy már az eddigi jelek is a legfényesebb sikert biztosítják. Fehér Dezső bejelentette, hogy az estélyen való közreműködésre a rendezőség megbízásából, a nagyváradai közönség két kedvenszét, Gál Gyulát és Delli Emmát, a Vigszínház tagjait kérte fel, a mire a művészek következő kedves levelekben válaszoltak.

Kedves barátom!

Rögtön válaszból láthatja, hogy meghívását a legnagyobb örömmel fogadom el. Az előadandó szám megválasztását bizza rám.

Nagyon köszönöm önnek és kedves újságíró kollegáinak a szíves megtisztelést.

Baráti üdvözlését küldi a viszontlátásig

Delli Emma.

Kedves Dezsőm!

Oly biztosra veheted, hogy kérésedet teljesíteni fogom, mint a hogy az éjre nappal következik és én oly örömmel ragadom meg az alkalmat, hogy annak a nagy és tiszteletreméltó testületnek, melynek te egyik legérdemesebb tagja vagy s a melynek én végtelen sokat köszönhetek, valamivel szolgálhassak, mint a hogyan egy becsületes ember, ha pénzhez jutott, siet fizetni tartozását.

El fogom mondani »A kovácsok strykját« melyet a magam számára újból fordítottam.

Ugy örülök egy kis viszontlátásra. Szívvel üdvözlök minden nagyváradit

igaz híved,
Gál Gyula.

A két levél örvendetes tudomásul vétele után az estély programját főbb vonásaiban következőkben állapították meg:

1. Nyitány: Játsza a 37-ik gyalogezred zenekara.

2. Prolog: Irta Fehér Dezső; szavalja György Ilona k. a., a kolozsvári nemzeti színház tagja.

3. A kovácsok strykja Copeé Ferenczöl. Előadja Gál Gyula, a vigszínház tagja.

4. Örley Flóra k. a. éneke. Zongorán kíséri Beleznay Antal.

5. Eleven újság, a melynek megszerkesztésében az összes nagyváradai hirlapírók részt vesznek.

Szünet.

6. A 37-ik gyalogezred zenekarának előadása.

7. Magánjelenet. Előadja Delli Emma, a Vigszínház tagja.

8. Rontay Boriska, az arad-nagyváradai színház primadonnájának éneke. Zongorán kíséri Beleznay Antal.

9. Epilóg. Irta Lovassy Andor; szavalja Megyeri Dezső, a kolozsvári nemzeti színház igazgatója.

10. Titok. (Ezt a titkot csak később fogjuk elárulni.)

Igy főbb vonásaiban megállapítván az estély programját, elhatározták, hogy a szövetség érdekében a nagyváradai társadalom körében nagyobb szabású akciózt indítanak alapító és pártoló tagok szerzése céljából. Mindennemű adományok, tagsági díjak és alapítványok Láng Józsefhez, a szövetség pénztárosához küldendők.

A nagyváradai főgymnasium kitüntetése.

A millennium alkalmából a fővárosban megtartott országos tornaversenyen, tudvalevőleg a nagyváradai r. kath. főgymnasium ifjúságának egyrésze részt vett s úgy kitünő magatartásukkal, mint szabatos, szép gyakorlatiakkal a szintén jelenlevő király ő Felsége kitüntető figyelmét is magukra vonták.

Ugy a főgymnasiumnak, mint R á t k a y József tornatanárnak, kinek első sorban köszönhető a szép siker, megleghangu elismerő oklevelet küldött a rendező-bizottság.

A R á t k a y József érdemeit méltató oklevél szövege a következő:

»A vallás- és közoktatásügyi magyar kir. miniszter ur ő Nagyméltósága által a magyar tanulók ezredévi tornaversenyének rendezésére kiküldött bizottság.

R á t k a y József tornatanár urnak (Nagyvárad) a verseny rendezésében való hazafias közremunkálásáért elismerését és köszönetét nyilvánította.

Budapestben, 1896. évi június hóban.

Molnár Viktor s. k.

min. osztálytanácsos, elnöki titkár.

Rényi József s. k.

bizottsági titkár.

A főgymnasiumnak küldött oklevél a következő:

A nagyváradai prem. rendi kath. főgymnasium ifjúsága részt vett a magyar állam ezeréves fennállásának ünnepe alkalmából ő cs. és apostoli királyi Felsége első Ferencz József, Magyarország királya jelenlétében megtartott országos tornaversenyen.

Erről ezen elismerő oklevelet kiadta s az intézetet a szép sikerrel bemutatott gyakorlatokért megdicsérte.

Budapestben, 1896. évi június hó 3-án.

A versenybizottság:

Wlassics Gyula s. k.

vallás- és közoktatásügyi miniszter, a nagybizottság elnöke.

Berzeviczy Albert s. k.

a magyar országgyűlés képviselőházának alelnöke, a végrehajtó bizottság elnöke,

Az oklevelet a főgymn. igazgatója csinosan berámáztatva január 21-én a tornaóra alatt a főgymnasium tornatermében felfüggesztette.

UJDONSÁGOK.

TÁJÉKOZTATÓ.

Január 24. A nagyvárad kath. kör matinéja.
 Február 10. A »Szabadság« sajtópere.
 17. Büttner Ferenc sajtópere Szügyi József ellen.

* **Kitüntetés.** Király-ó Felsége Molnár Viktor vallás- és közoktatásügyi osztálytanácsosnak, kitűnő szolgálata elismerésül a III. ad oszt. vaskorona rendet adományozta.

* **A debreczen-nagyvárad villamos vasut.** A debreczen-nagyvárad villamos vasut tárgyában, melynek tervezéséről már megemlékeztünk, nagyban folynak a munkálatok. A nagy jövőjű vasut ügyében — mint Debreczenből írják — felkereste Kádár Gusztáv miniszteri főmérnök Debreczen sz. kir. város polgármesterét, Simonffy Imre tanácsost és hosszasan konferált vele a villamos vasut létesítésén. A villamos vasut Nagyváradról kiindulólág Püspökin, Biharon, Marján és Hosszupályin keresztül van tervezve Debreczenig, hol a Szent-Anna-utcán futna be a városba. Egyelőre Nagyváradon a vasutállomáshoz van tervezve a kiinduló pont, azonban a tervezők, ha addig nem létesül Nagyváradon a közuti villanyvasut, a városba is be szándékoznak hozni a vonalat és pedig a hálózattal a főbb pontokat kötné össze.

* **Dalárok próbája.** A nagyvárad kath. kör dalárdájának tagjait értesítjük, hogy a dalárda ma, pénteken este 5 órakor a kör helyiségében próbát tart, a melyre teljes számban megjelenni sziveskedjenek.

* **Kitüntetett főreáliskolai tanár.** Lampion tegnapi számában már megemlékeztünk arról, hogy a helybeli főreáliskolát kitüntetés érte. Most újlag arról értesítenek, hogy hasonló kitüntetés érte Kappell György főreáliskolai tanárt is; amennyiben mint az intézet, ő is egy díszesen kiállított oklevéllel lett kitüntetve, az országos tornaversenyen az intézet ifjúsága által bemutatott szép tornamutatóvanyok kitűnő és szakavatott vezetéséért.

* **Jóváhagyott alapító-levél.** Az ezredéves forduló alkalmából a nagyvárad községi polgári leányiskola tanulói javára, gyűjtés után 1200 korona milleniumi alapítványt létesítettek. A vallás- és közoktatásügyi miniszter az alapító-oklevelet jóváhagyta.

* **Több tapintatot a rendőrség részéről.** Semmiféle intézmény nem kívánja egy meg a tapintatot, mint a rendőrség. Egy elhamarkodott lépés, a rossz helyen alkalmazott szigor sok kellemetlenséget okozhat a polgárságnak éppen úgy, mint a rendőrségnek. A rendőri baklövészeket azzal nem lehet elűzni, hogy félreértés vagy tudatlanságból keletkeztek. Az utóbbi időben már két esetet halottunk, a hol a rendőr félreértése vagy tudatlansága közbotrányt, ártatlan egyének kellemetlenséget okozott. A legutóbbi esetet nyilvánosságra hozzuk azon reményben, hogy a főkapitány a jövőre nézve módot talál az ilyen botrányok ismétlődésének meggátolására. Tegnap a piacon őrt álló rendőrnek valami összeszólalkozása volt egy asszonnyal. Később egész durván, valószínűleg ösztévesztvén a személyeket, megtámadta Bukay Györgyné polgárasszonyt s mindenáron beakarta kisérni. A meglepetéstől halálra ijedt nő, hiába mentegődözött, hogy semmi dolga nem volt a rendőrrel, a szemfüles András cibálni kezdte a ruháját. Csődület támadt természetesen s csak mások felvilágosítása után állott el a rend éber óre attól, hogy egy tisztességes nőt végig huzozzon a laktanyáig. Azt értjük, hogy a rendőri potom »fizetésért« valami tanult embereket nem lehet bebujtatni a rendőri uniformusba, de egy kis iskolázattal mégis meg lehetne tanítani valamicske tapintatra.

* **A pestisről.** A »Times Of India« jelenti, hogy Bombayban naponta átlag 170 ember

hal meg pestisben. A halottak száma még egyre nő. Az utolsó héten három európai áldozata is volt a dühöngő betegségnak. A pestisnek Karachiban 320 betege és 293 halottja Bandraban 180 betege és 129 halottja volt. A katonai hatóságok attól félnek, hogy a járvány az európai ezredek helyőrségébe is el fog jutni, amiért is Bombay kikötőjének másik oldalán már tábor is ütöttek.

* **Orvhalászok.** A Körös olyan helyein, hova nem igen lehet rendőroket állítani, ugyancsak folyt az orvhalászat. Azonban tegnap rajta vesztettek, amennyiben vagy öt halászt kiknek nem volt engedélyük, rajtaesiptek. Ezeknek bizonyosan drága lesz a hal pecsenye, a többiek pedig megtanulhatják, hogy nem jó halászni titokban.

* **Az egerek és a művaj.** E veszedelmes kis rágesálok olyan analizáló tehetséggel bírnak, hogy a művaját legott felismerik és érdeme szerint illően meg is vetik. Erre az észleltre egy merő véletlen vezette rá az embert. Coy dr. amerikai vegyészhez ujabban egész csomó mustra vajat küldtek be különböző városokból. A csészék, melyekben a vajat megolvastották s annak felszínén uszkáló különböző alkatrészeket nagy elővigyázattal eltávolították, éjjelente a laboratórium egyik asztalán maradtak. A vegyész másnap reggel tiz csészét teljesen üresen talált, csupán kettő maradt egészen érintetlen s ép ezekben volt a művaj. Minthogy a véletlen is közreműködhetett a dologban, dr. Coy ismételte a kísérletet s mindannyiszor egy volt az eredmény. A művaj felszínén mindenütt ott volt a kis házi tolvajok lábnyoma, a természetes vajjal megtöltött edények ellenben mindenkor üresen maradtak.

* **Megriasztott bünbarlang.** Uri-utca környékén volt az a veszedelmes fészék, mely titokban üzte botrányait. Egy fiatal ember tegnap jelentést tett a rendőrségnél az üzelmekről s egyuttal egy egész csapat ember nevét sorolta fel, kik e helyen lettek szerencsétlenné. Három jó madarat vittek be tegnap a rendőrséghez s kettő városunkban marad, mivel ide való származásuak, egyet azonban arráb toloncolnak.

* **Vas Gereben felköszöntője.** Midőn Sczi-tovszki, esztergomi hercegprímás aranyisméjét — secunditiáját — tartotta, az ünnepi lakomán jelen volt Vas Gereben ezt a pohárköszöntőt mondotta: Eminenciád deák korában mindig első eminens volt; később primát kapott; most secundába esett; repetálja meg.

* **Lueger egészséges.** Bécsből érkezett telegramm jelenti, hogy Lueger immár teljesen jól érzi magát s egészsége tökéletesen helyreállott. Az alpolgármester naponkint hosszabb sétákat tesz Badenben, a hol a betegsége alatt feküdt s holnap megint beköltözik Bécsbe, ahol megkezdi hivatalos működését.

* **Szöktetés a dedóból.** Érdekes eset játszódott le e hó 20-án az olaszki kis dedóban. A dedó szeme fényét a Kis Karesit megszöktették, és ez még nem is hercegnő, holott pedig tudvalevő dolog, hogy mostanában azokon van a sor. Hideg téli reggelre virradt a kis Karesi és mint rendesen most is elbaktatott az inással a dedóba, mely később egy érdekes eset színhelyévé lett. Karesi, aki máskülömben iszonyatos pajkos volt, mintha előérzete lenne, hogy egy nem várt, esodás dolognak főszereplője lesz, egészen megkomolyodva ült az őt körül zsbongó gyermekek közt. — Ugy tiz óra körül felnyilik a dedó ajtaja és belép rajta egy intelligens kinézésű fiatalember és a dedósnéhoz fordulva Karesi után tudakozódott és kifejtvén, hogy ő a Karesi apja és így magával akarja vinni gyermekét. Karesi, midőn meghallotta az állítólagos apa szavait, hozzá futott és belé kapaszkodva eltűnt a kint várakozó bérkocsiban. — Egy jó óra mulva jön az inas a gyermekért, hogy haza vigye s ámulva hallja, hogy már rég itt volt az apja és elvitte magával. Kis idő mulva, hogy az inas elment, egy fiakker áll meg s kiszáll belőle egy delnő s követeli, hogy fiát adják elő, mert kénytelen lesz a rendőrségre menni. A dedósnő röviden előadja a már lejátszódott eseményt, mire az urinő kezeit tördelve, hogy az ő Karesiját elszöktették, eltávozott. Hogy minő esemény képezte a bevezetést a szökéshez, azt elbeszélmem indignátióm tiltja; csak azt

jegyzem meg, hogy nem lehetetlen, hogy a kis Karesit, ki máskülömben szép fiu, nem valami hercegisasszony szöktette-e meg?

* **A hirdetési táblák berbeadása.** A hirdetés táblák bérletére már két ízben is kiírta Nagyvárad városa az árlejtést; de még sem tudták kiadni a bérletet, hanem megbizták Busch Dávid főmérnököt, Ragány János főszámvevőt és ifj. Rimler Károly főkapitányt, hogy a hirdető táblák száma, kölcsinyja tekintetbe vételével árverési feltételeket állapítsanak meg. A főkapitány most azt jelenti a tanácsnak, hogy a feltételek kidolgozása hosszabb időt igényel s azt Busch Dávid főmérnök sürgősen készítse el. Javasolja egyben a főkapitány, hogy 1897. október 1-ig Silbermann Ignác eddigi bérlőnek adják ki a bérletet.

* **A világ legdrágább ujévi üdvözlő kártyája** kétségkívül az volt, melyet egy kalkuttai indus herceg készítettett egy angol czégnél. Az elefántcsontból készült lap szélessége 12, hosszúsága pedig 10 hüvelyk. Negyven elefántot kellett leölni, a mig egy alkalmas elefántcsontra szert tehettek. Az elefántcsontlap, melyen tizezer jelenet látható művészi faragványokban Buddha életéből és vándorlásaiból, állítólag tiz millió márkába került. Az indus herceg egy európai szép asszonynak küldte eljévi üdvözlétül.

* **Garázdalkoló cigány legények.** Két szerelmes szívű fiatal cigány legény, Hamza Lajos és Farkas Gusztó tegnap börtörtek Gyagyó József lakására és óriási garázdalkodást vittek véghez. Az ablakokat összetörték s a szobában is nagyobb károkat vittek véghez. A károsult jelentést tett a rendőrségnek s a legényeknek most az egyszer meg fog a bajuk gyülni.

* **Érdekes látványosság.** Érdekes előadások folynak mindennap d. u. 3—8-ig a »Fekete Sas« kistermében. Egy amerikai *Cinemathograf* és *Phonograf* tulajdonosa produkálja érdekes bemutatásokkal e találmányt. A közönségnek leginkább tetszettek az árnyékképek, melyek élethű mozgó alakokat mutatnak be. A *phonografban* ének, katonazene stb. darabok vannak, melyeket élvezettel hallgatta végig a közönség. E látványosság bérkinek szórakozást nyújt s ajánljuk megtekintésre.

* **Rendőri hírek. Meglopott kocsi.** Ötvös József kocsi az istállóban hagyta ruhaneműit, az ajtót pedig bezárta. Nagy József látta ezt és felmászott a padlásra s a szénatartón le-mászott és jól összepakolt Ötvös ruhaneműiből. Hanem csakhamar rajta csípték és most már a rendőrségi börtönben ül. — *Bérkocsisok verekedése.* Csattanósan végződő összeszólalkozásba elegendett tegnap délután két kocsi. Hatalmas patáliát vittek véghez, a járókelők megbotrányozására. Folytatása a rendőrkaptányi hivatal előtt lesz. — *Elveszett.* Egy barna színű foltos vizsla, mely »Pikk« névre hallgat, elkóborolt. Megtalálójá illő jutalomban részesül, ha átadja tulajdonosának.

TANÜGY.

Iskolaszéki ülés.

A nagyvárad községi iskolaszék tegnap délután hosszan tanácskozott a Nagyváradon létesítendő iskolaépületek tárgyában.

Dr. Sipos Árpád elnöklete alatt jelen voltak: Kékus Vidor, Réz Mihály, dr. Molnár Imre, Kunyhóssy János, Heringh Sándor, Vaday József, Stark Gyula, Némethy Károly, Bordé Ferencz, Eszenyi Sándor, Böszörményi Géza, Horváth Endre, dr. Márkus László.

Első sorban Réz Mihály felügyelő-igazgató terjesztette elő jelentését. A tanítás menete nem szakadt meg, a tananyag feldolgozása kielégítő. Sok helyen azonban a padok rosszak, alkalmatlanok. Az egészségi állapot jó volt; iskolamulasztás csak elvétve fordult elő.

Igen szomorú azonban a jelentés azon része, mely a tandíjak elengedéséről szól. A 2600 tanuló közül 1500-nak el kellett engedni szegénység miatt a tandíjat. Tehát a tanulók 65%-a oly szegény, hogy nem képes tandíjat

fizetni. Összesen 13,672 korona tandíjat engedtek el.

A jelentést tudomásul vették.

Az iskolalátogatásokról az egyes tagok jelentései öröndetesen emelik ki a kitűnő előmenetelt.

Dr. Tóth Mihály természetrajzi gyűjteményét, igen jutányos áron, örömmel vásárolja meg a polgári fiúiskola részére az iskolaszék.

Katona Mihály pedelusznak hetes tartásra 64 frtot szavaztak meg.

A tanulók után az országos nyugdíjalapra a város nem szedte be a 15 kr. járulékot. Felkéri a tanácsot, hogy az utóbbi öt évre 1000 frtot s jövőre átalányként évi 200 frtot ajánljon meg a miniszternek.

Végül előterjesztette elnök az iskolákat fejlesztő bizottság jelentését. A bizottság az iskolákat a következő helyekre és sorrendben javasolja építeni.

1. A váradi-velencei iskolát ki kell bővíteni 2 tanteremmel. (38.000 frt);

2. az olasz polgári és elemi leányiskolát felépíteni a püspökségi magtár helyén (100.000 forint);

3. az olasz elemi fiúiskola részére a fűzeséri tüzér kaszárnyát át kell alakítani (30.000 frt);

4. az újvárosi elemi fiú és leányiskolát fel kell építeni Nagy-Teleki-utcán a Grünfeld-féle telken (telekkel együtt 100.000 frt).

Összesen 238.000 frt.

Ezeket nem egy évben, de a fenti sorrendben mielőbb ki kell építenünk.

A bizottság beszerezte több aradi iskola tervrajzát és építési költségeit s megütközéssel látta, hogy a mi iskoláink költségvetése óriási magas.

Aradon egy 8 teremmel és mellék szobákkal bíró emeletes iskola építése 28 ezer frtba került s a mi költségvetésünk szerint a v. velencei iskola 2 teremmel kibővítése 38 ezer, a fűzeséri laktanya átalakítása 30.000 frtra van tervezve.

Az iskolákat fejlesztő bizottság javaslatát az aradi tervekkel együtt beterjesztik a tanácshoz.

Ezzel az ülés véget ért.

EGYESÜLETEK.

Uj kath. kör. A belügyminiszter a veszelei kath. olvasókör alapszabályait jóváhagyta.

326—897. szám.

Orvos-változás a kerületi pénztárnál.

A »Nagyvárad kerületi betegsegélyző pénztár« orvosa: dr. Jakab Lajos ur 1897. február 1-én kilép a pénztár kötelékéből, ennélfogva mihez tartás végett értesítjük tagjainkat, hogy helyette dr. Barna Armin orvos urat szerződöttük és a fentirt naptól kezdve a betegek ezen városrészben hozzá forduljanak.

Az orvos ur lakása a Feldheim-féle házban (Kolosvári-utcán) lesz a gyógyszerházzal szemben.

Az orvos-változás folytán újonnan alakított területek kiosztása a következő:

Dr. Bodor Károly orvos urnak kijelöltett egész Olasz a Sztaroveszky és országut választó vonaltól balra.

Dr. Allmann Jakab orvos urnak Külváros, Újváros, Váralja és a Nagypiacz a keresztező házorig a régi László-malmon tuleső első házig.

Dr. Barna Armin orvos urnak ezen említett határvonalakon tuleső részek és a város belterületén kívül levő összes gyári és ipartelepek.

Bővebb értesítéseket lehet nyerni a pénztár irodájában, ahova telefon útján is lehet fordulni.

Nagyváradon, 1897. január hó 19-én.

Sarkadi Ignác,
titkár.

Láng József,
elnök.

I R O D A L O M.

Biblia és tudomány.

Annak a monumentális nagy műnek, melyhez az előszót dr. Schlauch Lőrincz, bismok-püspökünk írta, most jelent meg a 8-ik füzet. Ez a füzet méltó elődjeihez. Tartalmát »Palaesztina földrajza« címmel dr. Czirbusz Géza, a hirneves kegyesrendi tudós írta. Az általános részek (Palaesztina földszéki helyzete és Palaesztina carthropa-geographiai helyzete) után nem a tulajdonképeni Palaesztinát, hanem a szinai félszigetet írja le a szerző. A Serbal hegyet, melyet véresen Mózes hegyének neveznek, mintha ott kapta volna Mózes Istentől a tiz parancsolatot. Majd a Dsobal Muzát, a Szinai és a Katalin hegy részletes leírását adja s a félsziget lakóival ismerteti meg az olvasót. A füzetet egy nagy (Serbal) és 8 kisebb kép díszíti. A vállalatot, mely két hetenkint ad egy-egy füzetet (á 40 kr.) melegen ajánljuk olvasóink figyelmébe. Megrendelhető Budapesten az Országgyűlési Értesítő könyvnyomdájában, Vármege-utca 11—13. szám alatt.

SZINHÁZ ÉS MŰVESZET.

Opera előadások Debreczenben. Komjáthy János debreczeni szingazgató kérvényt nyújtott be a belügyminiszterhez, a melyben a debreczeni színház állandósítása s az opera fiatalabb tagjaival Debreczenben opera előadások tartására segélyt kér. A belügyminiszter döntő végzése már megérkezett. A leirat szerint a belügyminiszter még korainak tartja Debreczenben a téli és nyári színházat, de Komjáthy társulatát alkalmasnak találja arra, hogy operákat adjon elő az opera fiatalabb, de tehetséges tagjainak a közreműködésével s e célra háromezer forint segélyt ad, hogy így a debreczeni opera, a budapestinek mintegy előkészítő iskolája, legyen.

Igazságszolgáltatás.

A fehér czilinder.

A magyar védői kar doyenje, Fűzeséry Geza dr., évekket ezelőtt egy végtárgyaláson annak az óhajának adott kifejezést, vajha Magyarországon minden embert, a ki czilindert visel, gyanusnak stigmatizálnának. Ez az ötlete abból az alkalomból támadt, hogy egy klient sél lopással vádolt az ügyészség, annál az egyetlen gyanuoknál fogva, hogy ő is, miként a tolvaj, fehér czilindert viselt. Ha az igen tisztelt ügyvéd ur ma véletlenül benézett volna Császár albiró szobájába, honfi szíve örömtől dagadozott volna, mert egy fehér czilinderes urról volt szó, akiben fájdalmasan csalatkozott egy jóhiszemű embertársa. De kezdjük elülről.

Rónai Tivadar napidíjas október havában betért Szvoboda János Józsefvárosi koresmájába, a hol alaposan megvácsorált s annak utána fizetéképtelenné nyilvánította magát. Mivel erre csak bejegyzett kereskedőnek van joga, a napidíjas család vétségeért a vádlottak padjára került.

— Régi igazság, imigyen kezdte védekezését, hogy kis okok nagy okozatot szülnek. Ez rajtam is beteljesedett. Itt állok a tekintetes járásbiróság előtt az alatt a súlyos vád alatt, hogy egy közönséges büntényt követtem el. Hogyan? . . .

— Éppen ezt kívánom tudni, vágott közbe a bíró, de csak röviden beszéljen s ne csináljon nagy kerülőt.

— Am legyen. Egy este kapuzárás előtt haza megyek s a mint megakarom gyújtani a gyertyát, akkor veszem csak észre, hogy egyetlen szál gyufám nincsen. Pedig nekem okvetlenül olvasnom kell, mielőtt lefekszem, különben nem tudok elaludni. Pénzem nem lévén, elmentem a Szvoboda-féle vendéglőbe abban a reményben, hogy ott találok Kardos Imre barátomat, a ki szívesen kisegített volna. Kardos nem volt a vendéglőben, de el fog jönni, gondoltam magamban s egy pohár sört ren-

deltem. Megfizeti ő majd ezt is. Ertelik fél óra s Kardos még mindig nem jön. De jönni kell, mondok s egy pohár sört s egy sertéskarajt hozattam. De Kardos nem jött, noha már éjfélre járt az idő s én zavaromban még néhány pohár sört ittam.

— Nem volt itt Kardos barátom? kérdeztem aggodva a vendéglőstől.

Szvoboda ur vállat vont s kijelentette, hogy ő ilyen nevű embert nem ismer.

— Egy karsu, szőke ember, a ki fehér czilindert visel? vallattam tovább a vendéglőst, de ő megint csak azt felelte, hogy nem ismeri.

Ebben a kétségbeejtő helyzetemben arra határoztam el magamat, hogy feltűnés nélkül távozzam a vendéglőből s később, ha módomban lesz, kifizetem a kontót.

— Nos, kifizette már?

— Fájdalom, még nem voltam abban a helyzetben.

A bíró család vétségeért öt forint pénzbüntetésre ítélte a vádlottat.

Igy jár, aki fehér czilinderes emberben bizik!

Közönség köre.

Forrón szeretett, felejthetetlen fiunk, testvérünk illetve rokonunk **Unterreiner Lőrincz** cs. és kir. századosnak oly váratlanul bekövetkezett elhalálása alkalmával annyi jelét vetük az igazi részvételnek, hogy el nem mulaszthatjuk ezért szívünkbelől eredő köszönetünket, ki fejezni. Különösen kifejezzük őszinte köszönetünket a Nagyváradon állomásozó igen tisztelt cs. és kir. közös, valamint a m. kir. honvéd tisztikarnak, kik szívesen és tettel, igaz részvétük kifejezésével iparkodtak a nagy csapás okozta fájdalmunkat némiképp enyhíteni.

Temesvárott, 1897. január 18-án.

A gyászoló család.

REGENY-ÜSARNOK.

Jón, rosszon túl.

(Uri morál.)

14

HERBERT M. után Dr. MARGITAI.

Johannának szívében mély nyomot hagyott a mai délután. Először hallotta életében egy megindult szív kérését, a szenvedély epedő könyörgését s maga előtt épen nem tagadhatja, hogy mélyen meg van indulva. Kimondhatatlan varázs rejlik abban a tudatban, hogy nagyon szeretnek bennünket s Johanna nem kis küzdelmet áll ki, valahányszor az esdeklő Andy képe eszébe jut. Lelkében fölmerül egy édes otthon képe, ahol mint áldást hivatkozó házaszóny szerepelne — igaz még mint pusztá lehetőség, melynek eddig bármily csábító a kép, semmi engedélyt se tett. No de elég veszedelmes dolog már csak hallgatni is oly boldogság nevét, mely elől eddig szívünk s fülünk zárva volt.

Andy máskor is állhatatosan s buzgalommal szokott küzdeni kedvencz tervei kiviteléért, de most különösen mindent elkövet, hogy mint győztes kerüljön ki a küzdelemből.

— Irgalmas nővér akar lenni! — mondogatja mély megvetéssel magában. — Micsoda gondolat! Méltatlan egy olyan okos teremteshez! No, igazán nem értem az ilyen passziót! Ki kell vernem a fejéből.

S az — Ördög-üzést — megkezdi mindjárt másnap.

— No hát igazán irgalmas nővér akar lenni? kezdi másnap, a salonba, a zongorához követte Johannát s belévetve magát egy bambusz-székbe, honnan elegáns fölénnyel szemlélheti a szép leányt.

Igen, szól Johanna némi elfogultsággal — így lehetünk legjobban hasznára az emberiségnek.

— No az emberiség, az ugyan megérdemli — gunyolódik Andy keserűn, — egy semmirekellő ficzkó, vagy némbor tönkreissza magát — és ezért egy ifju, tiszta, boldogságra teremtett leány, ifjuságát, maga és más boldogságát dobja oda áldoatul, no ez igazán örütség! Ne vegye rossz néven!

— Lehet, hogy önmek így tűnik föl a dolog. — felelő Johanna összeszedve magát; de azért az áldozat eszméje mégis a legnagyobb, mert isteni eszme. Boldog akinek ereje s kitartása van megvalósításához.

Oh, szól Andy előre hajolva s a fiatal leány szépségét elragadtatva nézve — az aszkézis igazán nem nagysádnak való! Ne adja föl a világot és boldogságát! Legyen akarata az élethez és igényeihez. Olyan teremtsenek mint ön nem szabad a szolgálai morál átka alatt szenvedni, amely vérünket s velőnkét veszi. Miért is menne nagysád ki előtt a föld minden örömeinek kapni tárva, hogy magára vegye alább való teremtsenek bűnét, nyomorát, kiknek semmi igényük a boldogságra? Természete ellen véle. Ne adja föl saját énye jogosultságának egy jöttáját se! Ez az egy igaz van a világon! Csak így juthatni el a földi istenség trónjához a rabbá tett Proteus teljes fölszabadulásához!

Andy azt hiszi, hogy nagyon szépen és meggyőzően beszélt; de a szép leányt nem lehet Nietzsche válogatot aphorizmáival törbe ejteni. Mély komolyság ül arczára s végigfuttatva finom fehér ujjait a billentyűkön, halkán elkezdi e dalt:

Wenn die Schwalben müde werden . . .

— Az ön asztalától utoljára is éhesen menne az ember, — szól aztán Johanna lassan, — az én, nem elégítheti ki saját magából magát. Az irgalom, a részvét, az önfeláldozó szeretet ezek csupán az isteni tulajdonok, melyeknek az ember is részese lehet . . . — egy pillanatra megáll, majd egészen elfogulatlanul folytatja — Ön érdekelt engem ismeretségünk első percétől kezdve, mert gondolkodó, kereső embernek néztem s az ilyenek bizony ritkák.

Andy egy kissé elpirul, éri jól, hogy ez a leány saját tiszta nemes lelke szerint itéli meg őt is.

— Rosszul kerestem és nagyon keveset találtam. — szól aztán mély megindulással.

(Folyt. köv.)

TAVIRATOK.

Az erdélyi segédpüspökség ügye.

Budapest, jan. 21. (Saj. tudósítók táv.) A »Magyarország« jó forrásból azt a szenzációs hírt hozza, hogy a király világosan kijelentette az erdélyi segédpüspökség körül támadt kontroverzia tárgyában, hogy csak azon esetben egyezik bele Ivánkovics Jánosnak rosznyói püspökké való kinevezésébe, ha előbb a Majláth ügy rendeztetik. Nincs kizárva, hogy e miatt a közel jövőben nagy krízis tör ki a kormánykörökben. Rakovszky interpellációjára Wlassics miniszternek okvetlenül felelnie kell.

A csabai patronátus.

Békés-Csaba, január 21. (Saját tud. táv.) Tudvalevő, hogy a király Hock János csabai plébánosságának megsemmisítésekor megerősítette a város patronátusi jogát, de csak bizonyos feltételek mellett. Így pl. követeli, hogy a lelkészválasztáson csakis katolikus képv. tagok és előjárók válaszszanak. A város mai közgyűlésén most egyhangulag kimondták, hogy a királyi adományt: a patronátusi jogot ilyen körülmények között nem fogadják el. A visszautasítás okát a város feliratban fogja kifejteni.

Talliáni nunczius nyilatkozata.

Bécs, jan. 21. (Saját tud. táv.) Talliáni nunczius ma fogadta a »Budapesti Hírlap« munkatársát. Az erdélyi koadjutorság tárgyában ezt a kijelentést tette a magyar hírlapíró előtt: »A dologban félreértésnek kell lennie, mely kétségkívül békésen el fog intézteni. A

koadjutort mindig cum jure successiois nevezik ki, tehát mikor a Majláth koadjutorsága szóba került, fölösleges volt az öröklést külön hangsúlyozni, minthogy koadjutorság öröklés nélkül ritka kivétel és hogyha Majláth ilyen feltétel nélkül vonakodik koadjutorságot elfogadni, ő azt természetesnek találja. A szentszék békét akar és mivelhogy Wlassics konziliáns ember, remélhetőleg létre jön a megegyezés.

Goluchowszki missiója.

Budapest, január 21. (Saját tudósít. táv.) Az európai diplomácia tekintete most Berlinre van irányozva. A két hatalmas birodalom külügyminisztereinek tanácskozása politikai eseményt képez. A »Reichswehr« külügyminiszterünk berlini utja felől most autentikus helyről a következőkről értesül: Bizonyos ugyan, hogy Muravjev kineveztetése a két szövetségest közelebb hozta egymáshoz, de a tanácskozás még sem e körül forgott. Bismarck gr. leleplezése bizonyították, hogy a védelmi szövetségnek ez a kifejezése: »ha a két birodalom egyike megért a d t a t n é k«, igen laza és kevés szavú.« E szerint Konstantinápoly elfoglalása az oroszok által, szintén nem lenne »Casus belli.« Ezen félreértések elsimitása a cél. Ez uton kellett a felújított egyezséget megszilárdítani, mely nagyon rászorult már a tisztázásra.

Kállay Béni a Házban.

Budapest, január 21. (Saját tud. távirata.) Kállay Benjámint közös pénzügyminiszter ma ideérkezett. Délelőtt a parlamentben tett látogatást, holnap pedig visszatér Bécsbe.

Klimm Mihály haldoklik.

Budapest, jan. 21. (Saj. tudósítók táv.) A budapesti műegyetem veterán tanára, az érdemduz technikus: Klimm Mihály állapota a legválságosabb. Az agónia beállott s kiszenvédése már csak órák kérdése.

A török cenzura.

Budapest, január 21. (Saját tudósít. táv.) Konstantinápolyból jelentik, hogy ott az ifjú török párt közlönyének, a »Mizane«-nak a török fővárosba való becsempészése miatt számos mohamedán lakosnál házmotozást tartottak és igen sokat közülök letartóztattak.

A haditengerészet szaporítása.

Budapest, január 21. (Saját tud. távirata.) Ugy hírlik, hogy a hadügyminiszterium az Adria minden pontját, de főleg Lissa és Cattaro környékét megerősíteni szándékozik. Római lapok szerint e hír olasz politikai körökben nagy feltűnést keltett.

KÖZGAZDASÁG.

Lovak összeírása. A honvédelmi miniszter körrendeletet intézett Bihar megye és Nagyvárad város hatóságához, a melyben a hadsereg lószükségletének a mozgósítás esetében való fedezésére az 1897. évre a törvényhatóság területén található összes lóállomány összeírását és osztályozását elrendeli. A szükséges intézkedések sürgős megtételére hívja fel a törvényhatóságokat. Teherhordó állatok gyanánt az öszvérek és öszvérszamarak irandók össze.

A szövetség haszna. Hogy milyen üdvös hatása van a ker. szövetségnek, kézzelfogható bizonyítékát látjuk Peérett. Peérett a hitelszövetkezeti tagok egy nagyobb birtokot vásároltak. A birtok árából, mint onnét írják,

már letörlesztették az első részletet, többet, mint 2000 forintot. És ezt többnyire olyan emberek takarították meg, akiknek eddig alig volt valamijök. Most a tisztes takarékoság révén földbirtokokhoz jutnak, olyan pénzen, mely eddig elkallódott, elfogyott — talán épen a korcsmában. A 2000 forintot mintegy 40 szövetkezeti tag fizette ki, tehát átlag egyre 50 frt esik. Ennyit tudott egy-egy félre tenni mintegy fél év alatt. Igazán szép eredmény! De más irányban is mutatkozik a szövetekezés hatása. A szövetkezeti tagok közül többen, akik nem tudtak írni, olvasni, fölkérték Öveges Alajos főtanítót, hogy vezesse be őket az írás-olvasás mesterségébe. És most a meglett emberek estéknél tanulgatnak. Mily üdvös volna, ha minél több helyen akadnának lelkes emberek, akik ily községi szövetkezetet tudnának alkotni.

Terménytőzsde.

Budapest, jan. 21.

B u z a	őszre, bácskai	6.75
	őszre, északi	4.85
	október-novemberre, bácskai	8.—
	okt.-nov.-re északi	6.20
R o z s	őszre bácskai	3.50
	őszre, északi	3.—
T e n g e r i,	okt.-nov.-re, bácskai	5.60
	okt.-nov.-re, északi	5.34
R e p c z e	október-novemberre, bácskai	6.87
	okt.-nov.-re, északi	3.88

Hivatalos árfolyamok

a budapesti áru- és értéktőzsdén 1897. jan. 21-én.

Magyar aranyjárdék 4%	122 —
Magyar koronajárdék	99.50
Magyar vasúti kölcsön aranyban 4 1/2%	123 25
Magyar vasúti kölcsön ezüstben 2 1/2%	101.50
Magyar keleti vasúti államkötvény 1876-55	120 50
Magyar földtehermentesítési kötvény 4%	97 50
Italmérési jog megváltási kötvény	100 75
Horvát-szlavon földtehermentesítési kötvény	98 25
Magyar nyerevény sorsjegy-kölcsön	152.50
Tiszaszabályozási és szegedi sorsjegy kölcsön	141.—
Osztrák járadék papírban	101 60
Osztrák járadék ezüstben	101 75
Osztrák járadék aranyban	123 25
Tsztrák korona járadék	100 75
1860. osztrák államsorsjegyek	146 —
Osztrák magyar bankrészvény	958 —
Magyar hitelbank részvény	414.25
Osztrák hitelintézeti részvény	375.—
Osztrák-magyar államvasúti részvény	864.25
20 frankos arany (Napoleonkor)	9.51
Német birodalmi márkák	56.71
London vista	119.90
Páris vista	47.55
20 márkás arany	11.75

A szerkesztésért ideiglenesen felelős:

Dr. VUCSKICS GYULA.

N.-Várad város rendőrkapitányi hivatalától.

791 rkp. sz.
1897

Árverési hirdetmény.

A Gazdasági és Iparbank zálogüzletében N.-Váradon Zöldfa-utca 26. sz. a. 1897. évi január hó 27-én délelőtt 8 órától kezdődőleg árverés fog tartatni, mely alkalommal 223 drb elzálogosított értéktárgy fog elárvereztetni.

Az iparhatóság részéről az árverésnél a felügyeletet az 1881. évi XIV. t. cz. 4. §-a értelmében Lőrinczy Gyula rendőrbiztos fogja teljesíteni. Árverési feltételek: a vételár azonnali lefizetése és a megvett tárgyak azonnali elvitele.

Az elzálogosítottok az árverésről azon figyelmeztetéssel értesítettek, hogy az árverés alá bocsájtandó értéktárgyak tétel számai, úgy a rendőrkapitányi hivatal hirdetési tábláján, mint a kézizálogüzlet helyiségének ajtaján kifüggesztett jegyzékből megtudhatók.

N.-Várad, 1896. január 16-án.

Ifj. Rimler,
rendőrkapitány.

Egyházi és egyleti zászlók.

Kitüntetve:
Szeged 1876. — Székesfehérvár 1879.

Kitüntetve:
Deés 1879. — Budapest 1885. 1896.

Magyarország legrégebb egyházi szerek és zászlók gyára
OBERBAUER ALAJOS utóda,

József főherceg és Klotild főhercegasszony ö császár és királyi fenségeinek udvari szállítója
BUDAPEST, IV. ker., Váci-utca 14-ik szám. — Alapított 1863-ik évben.

Elismert megbízhatóság, pontos és szolid kiszolgálás.

Ajánlom dúsan felszerelt

egyházak és kápolnák berendezéséhez szükséges

tárgyaimat a legjutányosabb áron, a lehető legszebb kivitelben, nevezetesen:

MISERUHA KAT,

Pluviale, Dalmatika és Ornatusokat. — Egyházi és társulati lobogók.

Tűzoltók, iskolásgyermek, Mária-társulati, ipartársulati, dalegyleti és temetkezési egyleti zászlókat.

Szent szobrokat, esillárokat, ciborium és kelyheket. Fali és oltárgyertyatartók és oltárlámpákat.

Monstranciák, stációképek, oltárok, úr-koporsókat stb. stb.

Régi ruhák javítását, valamint kelyhek, ciborium, monstrancia, oltárlámpák és oltárgyertyatartók megezüstözését vagy meg-aranyozását elvállalom és olcsón készítem el.

Nagy választék arany-, ezüst- és selyemhímzésekben, valamint himzett egyházi ruhákban.

Képes árjegyzéket és költségvetést kívánatra bérmentve küldök. (242) 13-52

Műhímzés.

Templom- és kápolna
berendezések.

Egyházi ruhák és fehér-
neműek.

Farsangra !!

báli és lakodalmi
meghívók,
táncz-rendek és menü-kártyák,
különböző színnyomással.

Könyvnyomdánk román szövegű nyomtatványok elkészítésére is be van rendezve.

Megrendelések posta útján is eszközölhetők:

Szent-László könyvnyomdában

Nagyvárad, Apáca-utca 3. sz.